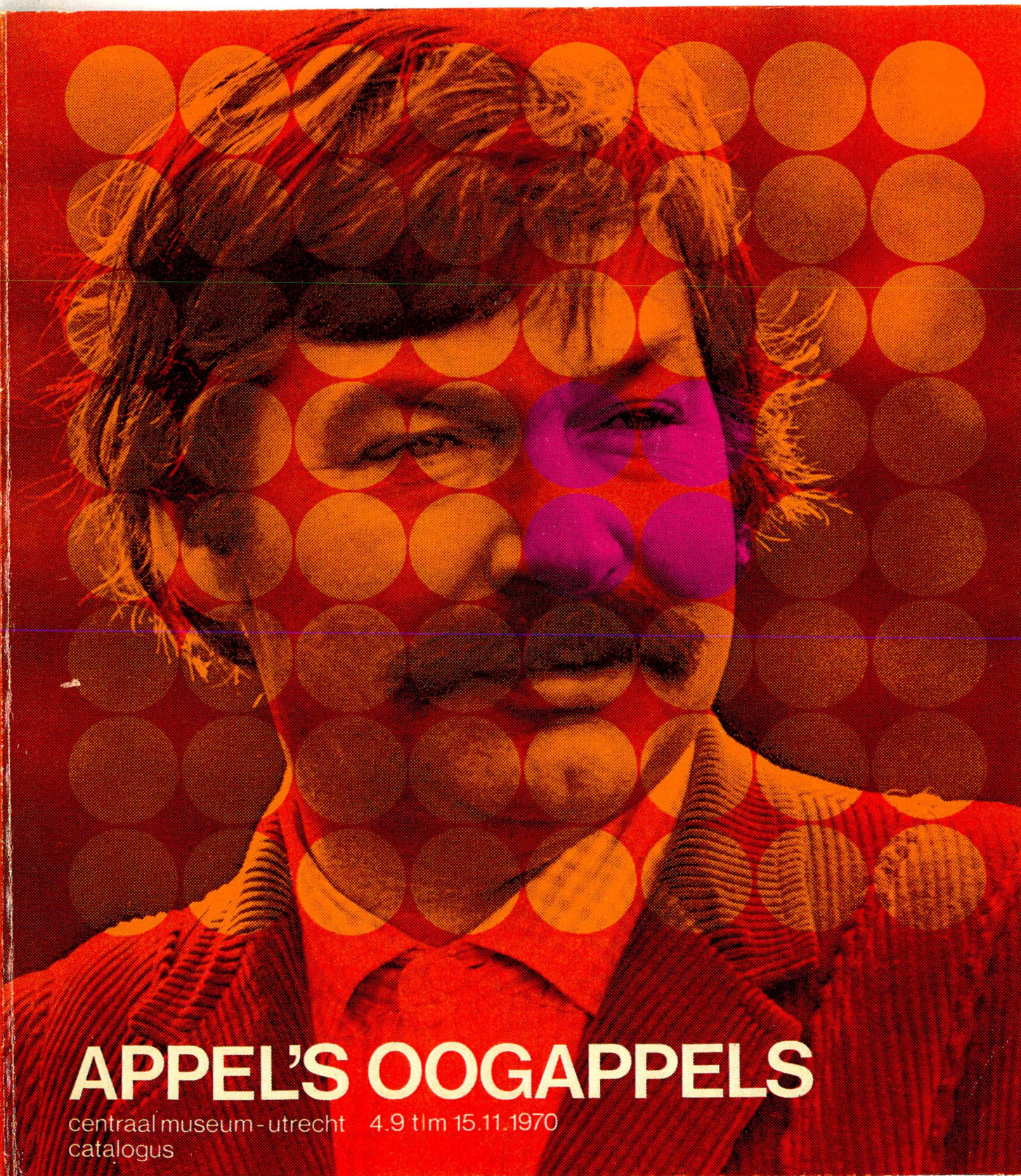

APPEL'S OOGAPPELS

centraal museum - utrecht 4.9 tlm 15.11.1970
catalogus

ERRATA KATALOGUS "APPELS OOGAPPELS".

Kat. nr. 15 : moet zijn: nr. 16.

Kat. nr. 16 : moet zijn: nr. 15.

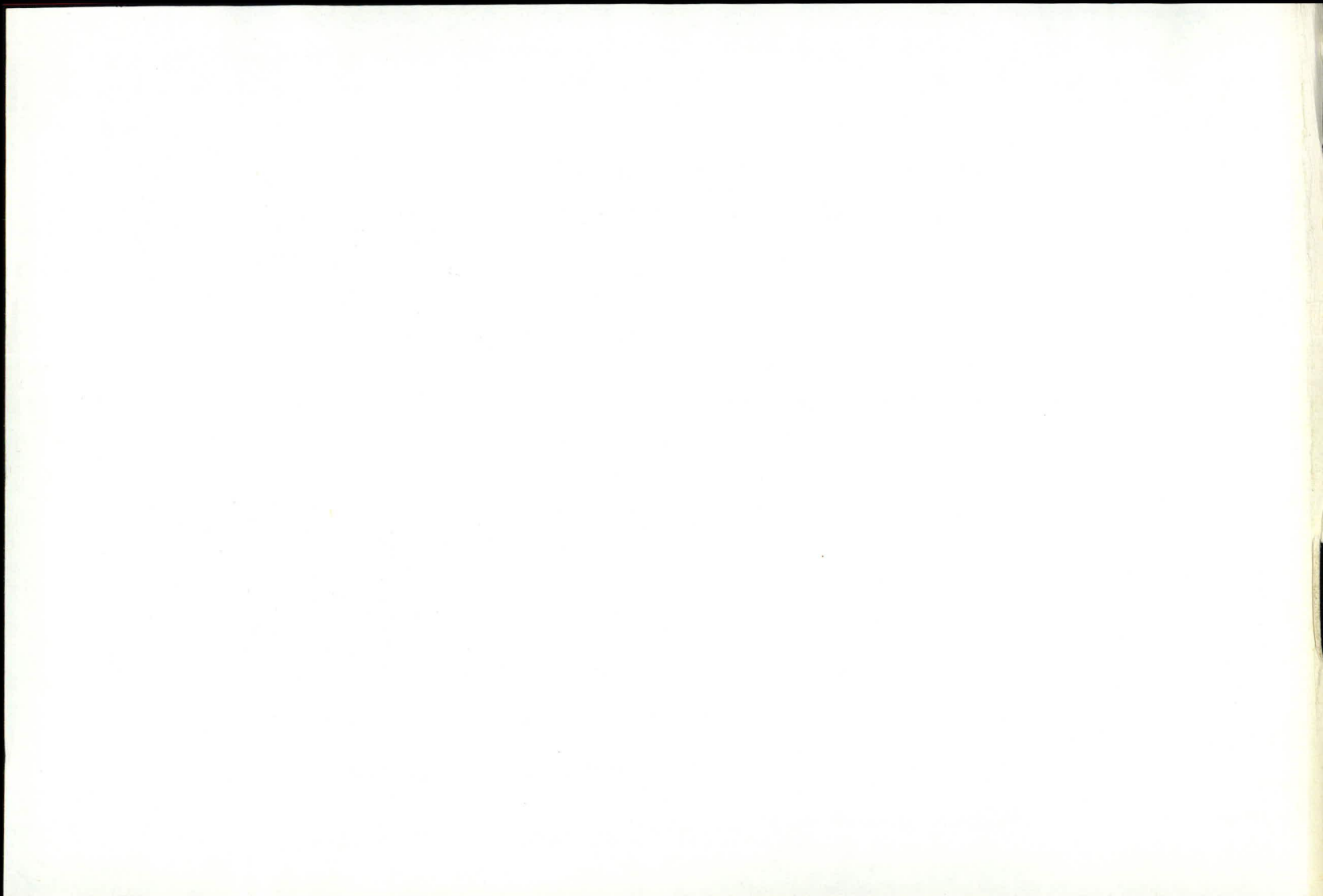
Kat. nr. 17 : gesign. en gedat. l.o.: appel
moet zijn: olieverf op doek

Kat. nr. 33 : 1958
moet zijn: 1959

gesign. en gedat. l.o.: CK! Appel '58
moet zijn: gesign. en gedat. r.o.: appel 59

Kat. nr. 38 : 1966
moet zijn: 1963

gesign. en gedat. r.o.: Appel 1966
moet zijn: gesign. en gedat. r.o.: appel

APPEL'S OOGAPPELS

4.9 t|m 15.11 - 1970

Centraal Museum
Utrecht

VERANTWOORDING

Talrijk zijn de tentoonstellingen die in de loop der jaren zowel in Nederland als in het buitenland aan de kunst van Karel Appel werden gewijd. Met de tentoonstelling „Appels Oogappels” brengt het Centraal Museum eigen werk van de kunstenaar uit zijn privé-kollektie. Deze verzameling werd voorheen nooit in haar geheel vertoond. Hiertoe behoren enkele bijzonder belangrijke werken als „Maanmannetjes” (kat. nr. 1), „Vis, vrouw en haan” (kat. nr. 4), „Crying crab” (kat. nr. 21) en „Un monde volant” (kat. nr. 35).

Zoals te verwachten is, brengt deze verzameling een duidelijk en degelijk overzicht van de evolutie van het oeuvre van Karel Appel. De katalogus werd dan ook chronologisch samengesteld en wordt gevolgd door een beknopt overzicht van de evolutie van Appels kunst, aan de hand van geëxposeerde werken.

Bijzonder veel dank zijn wij verschuldigd aan Karel Appel zelf, die onmiddellijk bereid werd gevonden zijn privé-kollektie vanuit Frankrijk naar het hart van zijn geboorteland te laten overkomen. Als een „hommage” aan de nu bijna vijftigjarige kunstenaar dragen wij deze tentoonstelling dan ook op. Wij hopen dat de bewonderaars van het werk van Appel en de minnaars van de moderne kunst in het algemeen deze expositie op prijs zullen stellen en dat in bredere kring nog meer belangstelling en begrip voor de kunst van één van Nederlands belangrijkste kunstenaars gewekt zal worden.

Dr. M. E. Houtzager,
Directrice van het Centraal Museum

CATALOGUS

Maanmannetjes

1946
olieverf op doek, 100,5 x 75
design. en gedat. r.o.: CK. APPeL '46

Drift op zolder

1947
assemblage op hout (deur), 158,5 x 59,5
design. en gedat. l.b.: CK. APpEL. 1947

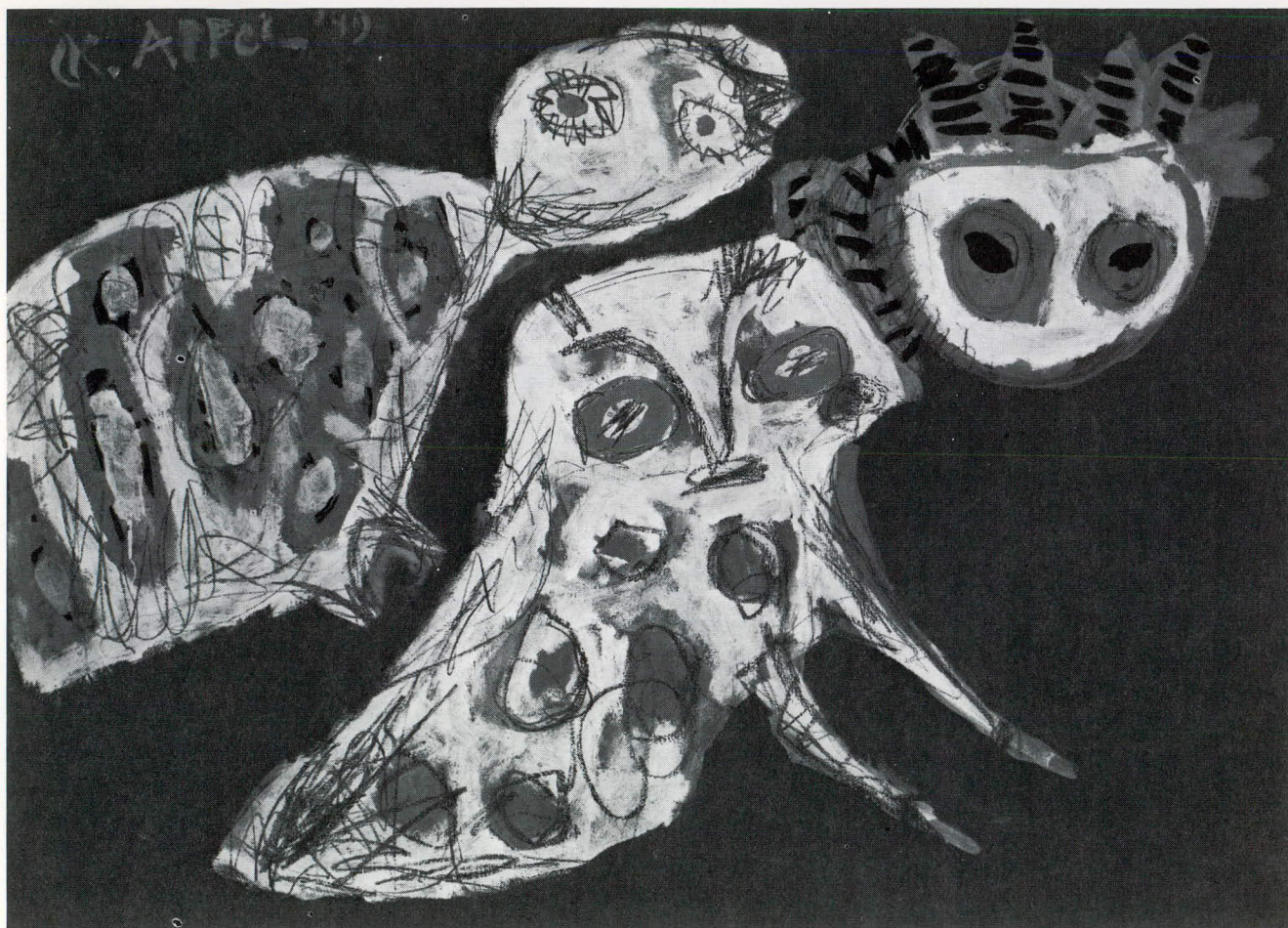
Kleine drift op zolder

1947
assemblage op hout, 110 x 29,5
design. en gedat. l.o.: APPeL 1947

Vis, vrouw en haan

1947
olieverf op doek, 110,5 x 80
gesign. en gedat. l.o.: CK. APPeL '47

Nachtdieren

1949
olieverf op doek, 75 x 100
gesign. en gedat. l.b.: APPeL '49

Kind op ezeltje

1949
 olieverf op doek, 69,5 x 155
 design. op gedat. r.o.: CK. APpEL '49

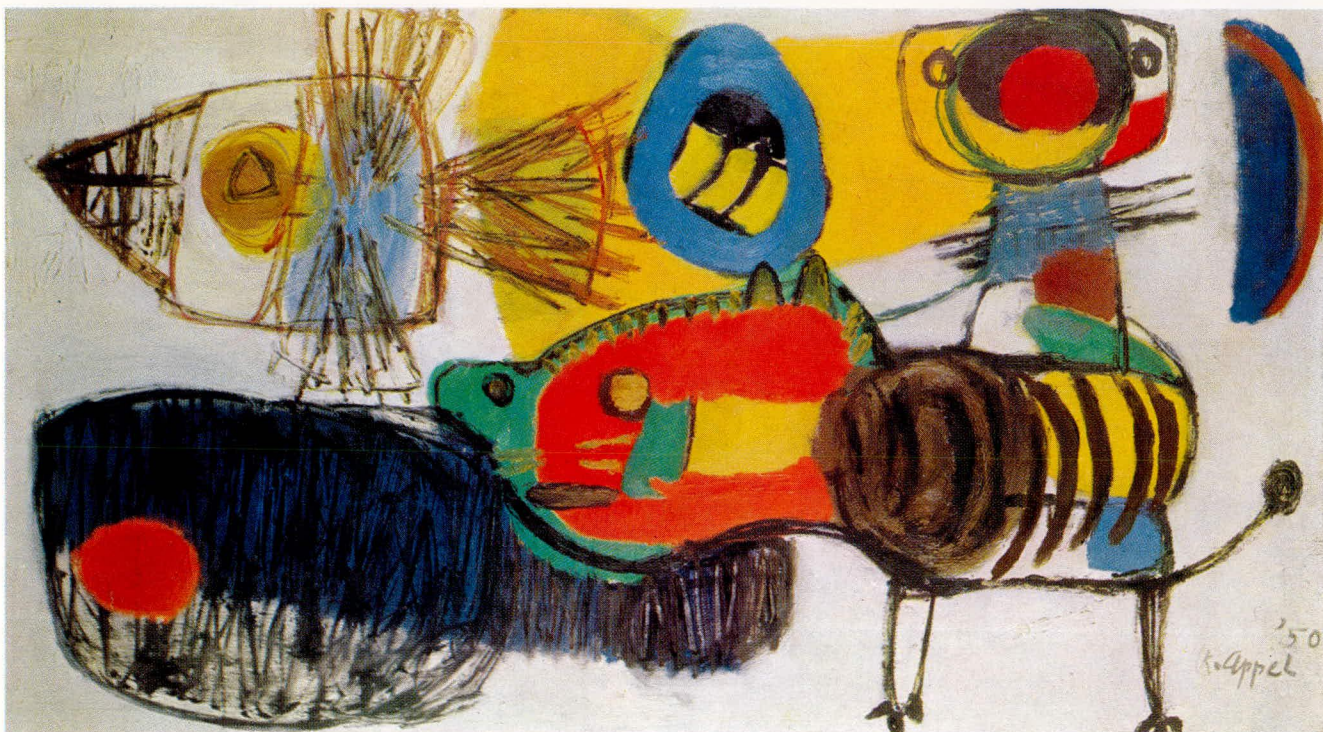
Hiep hiep hoera

1949
 olieverf op doek, 82 x 128,5
 design. en gedat. r.o.: CK. Appel '49

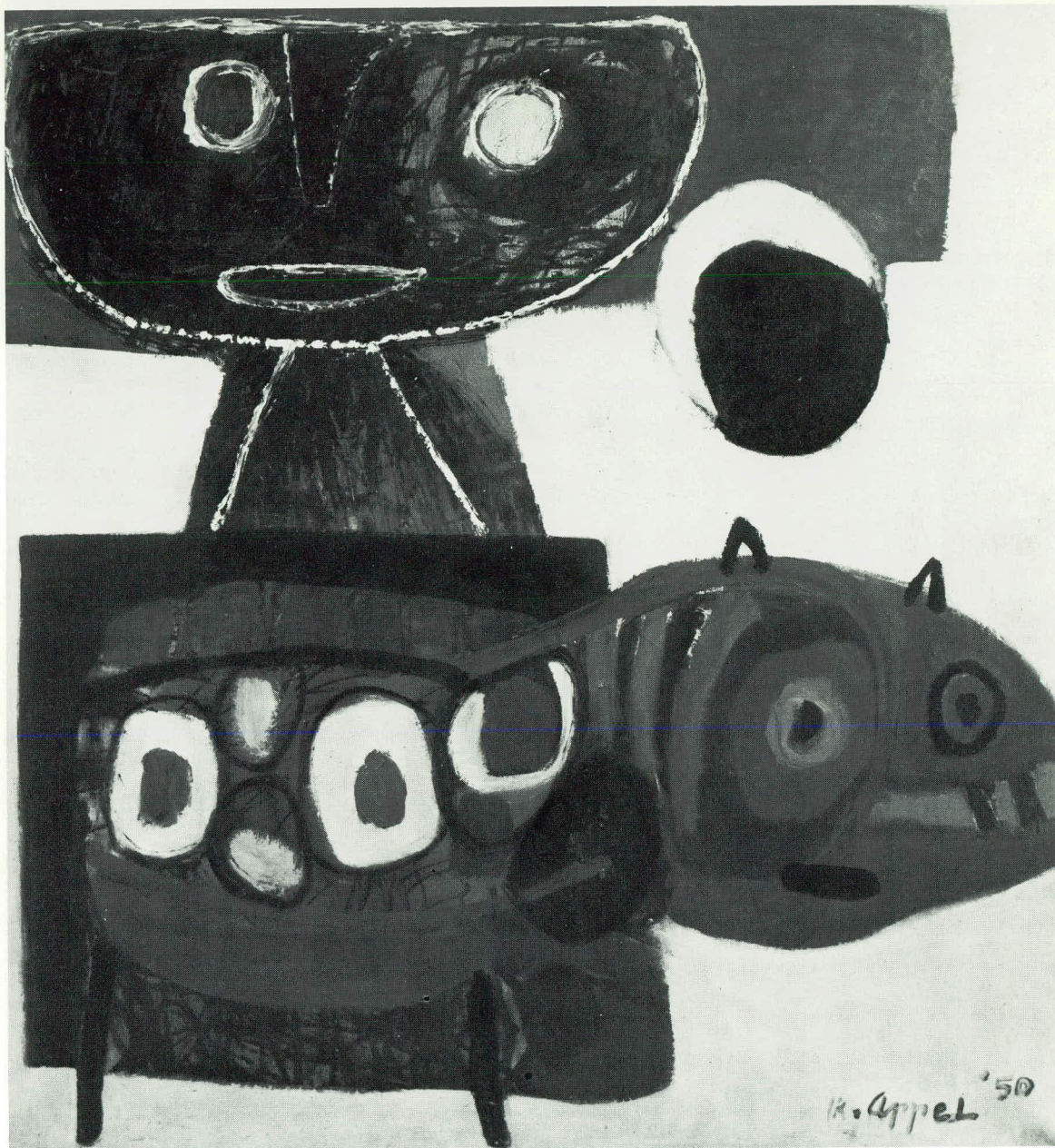
Nachtvogels

1950
olieverf op doek, 65 x 90
design. en gedat. l.b.: CK. Appel '50

De optocht

1950
 olieverf op doek, 85,5 x 144,5
 design. en gedat. r.o.: CK. Appel '50

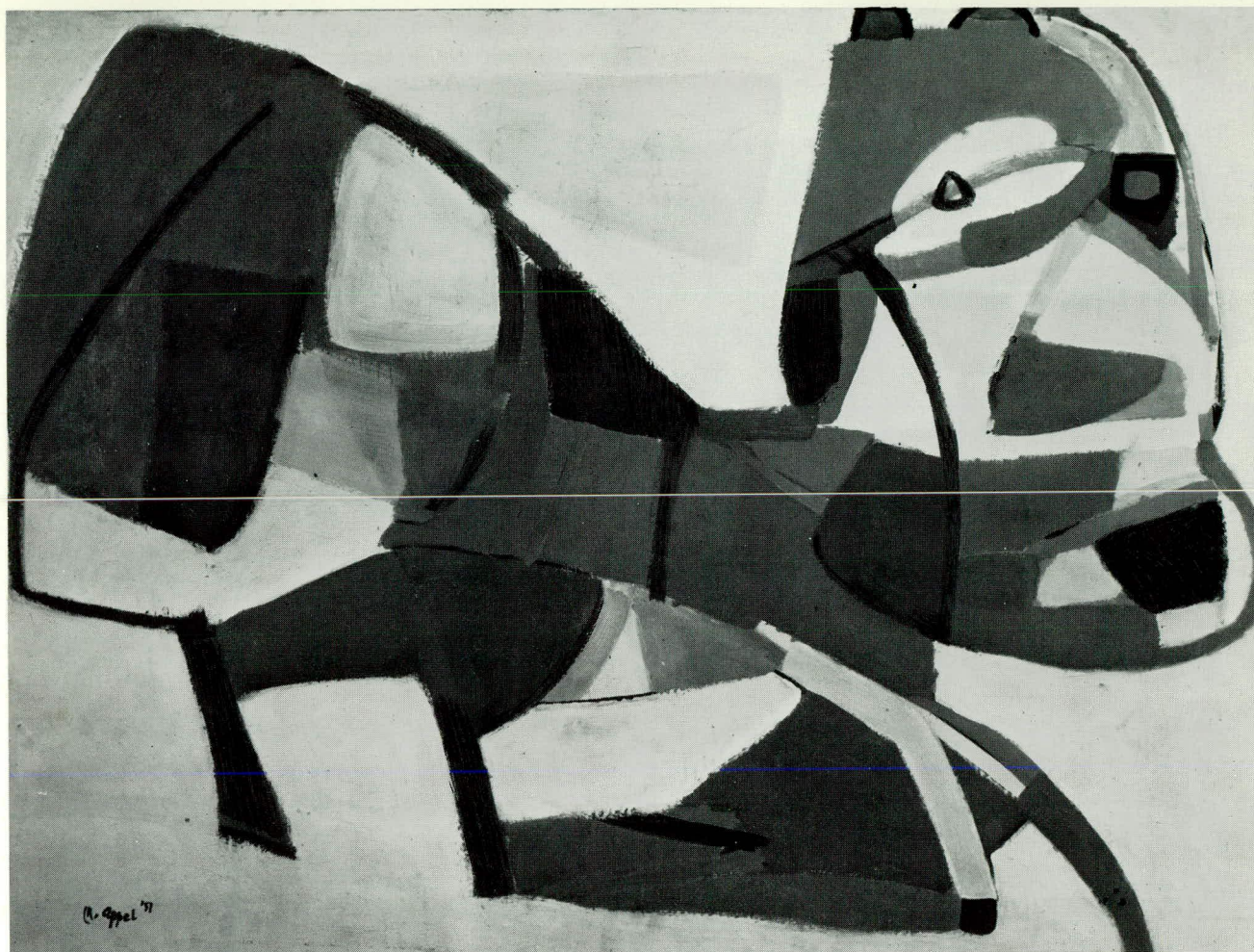
Woestijnmannetje

1950
 olieverf op doek, 90 x 80
 design. en gedat. r.o.: CK. Appel '50

Dieren boven het dorp (overstroming)

1951
 olieverf op doek, 130,5 x 162
 design. en gedat. r.o.: CK. Appel '51

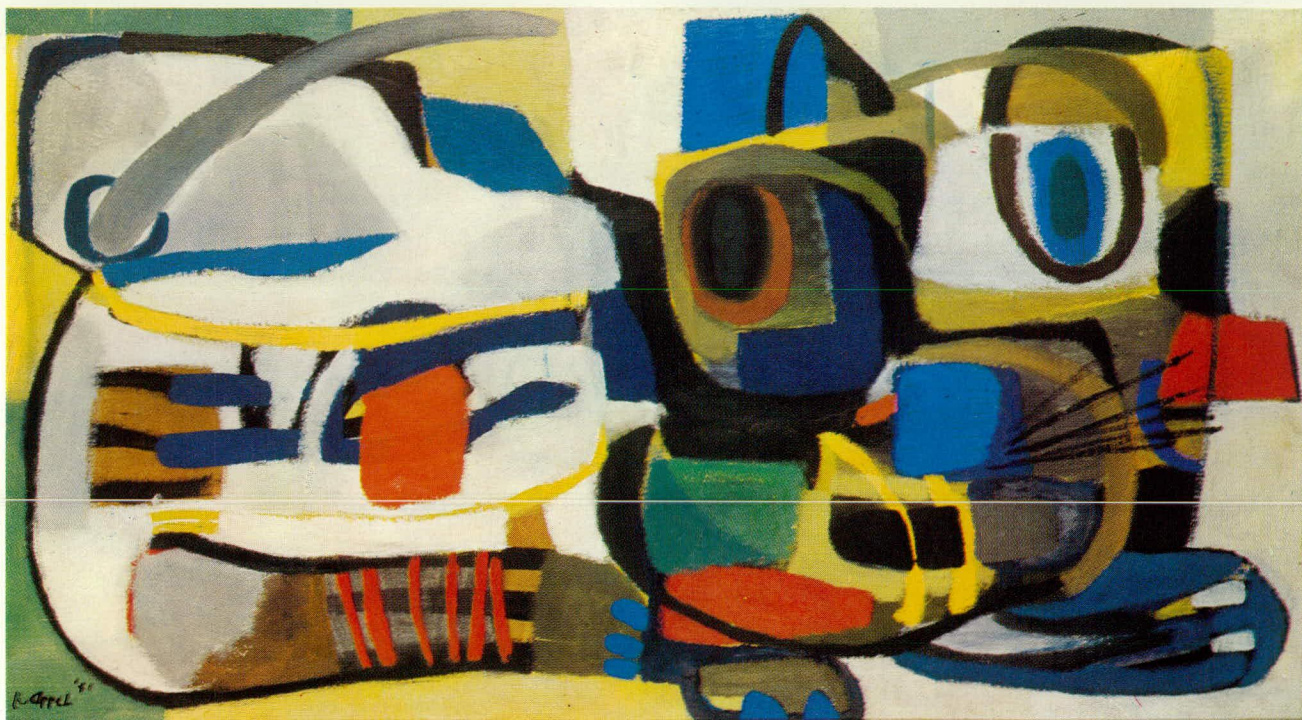
Cheval mécanique

1951
olieverf op doek, 89 x 116
design. en gedat. l.o.: CK. Appel '51

Maternité

1951
olieverf op doek, 85 x 121,5
gesign. en gedat. r.b.: CK. Appel '51

Vierkante kat

1951
olieverf op doek, 80 x 139,7
design. en gedat. l.o.: CK. Appel '51

Zwarte maagd

1952
olieverf op doek, 130,5 x 89,2
design. en gedat. r.o.: CK. Appel '52

Stratzangeres

1952
olieverf op doek, 130 x 89
design. en gedat. r.o.: CK. Appel '52

Kind met speelgoed

1952
design. en gedat. l.o.: appel
design. en gedat. m.o.: CK. Appel '52

Tête tragique

1953
olieverf op doek, 96 x 130
design. en gedat. l.o.: CK. Appel '53

De violist

1953
olieverf op doek, 116 x 89
design. en gedat. l.o.: CK. Appel. 53

Overstroming

1953
olieverf op doek, 124 x 166
gesign. en gedat. l.o.: CK. Appel '53

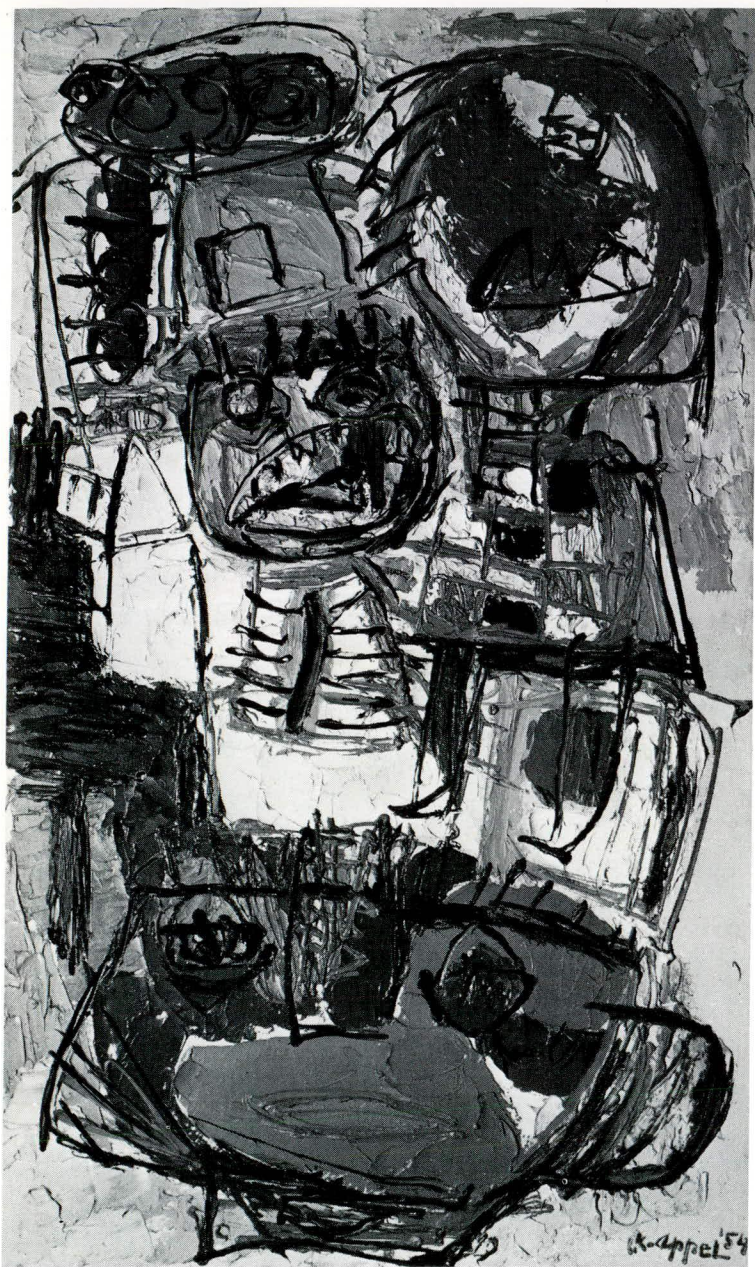
Jongen met vogel

1953
olieverf op doek, 142 x 110
gesign. en gedat. r.o.: CK. Appel '53

Crying crab

1954
olieverf op doek, 110 x 140
gesign. en gedat. r.o.: CK. Appel '54

Carnaval tragique

1954
olieverf op doek, 206 x 116
gesign. en gedat. r.o.: CK. Appel '54

Two desert dancers

1954
olieverf op doek, 115 x 164,5
gesign. en gedat. l.o.: CK. Appel '54

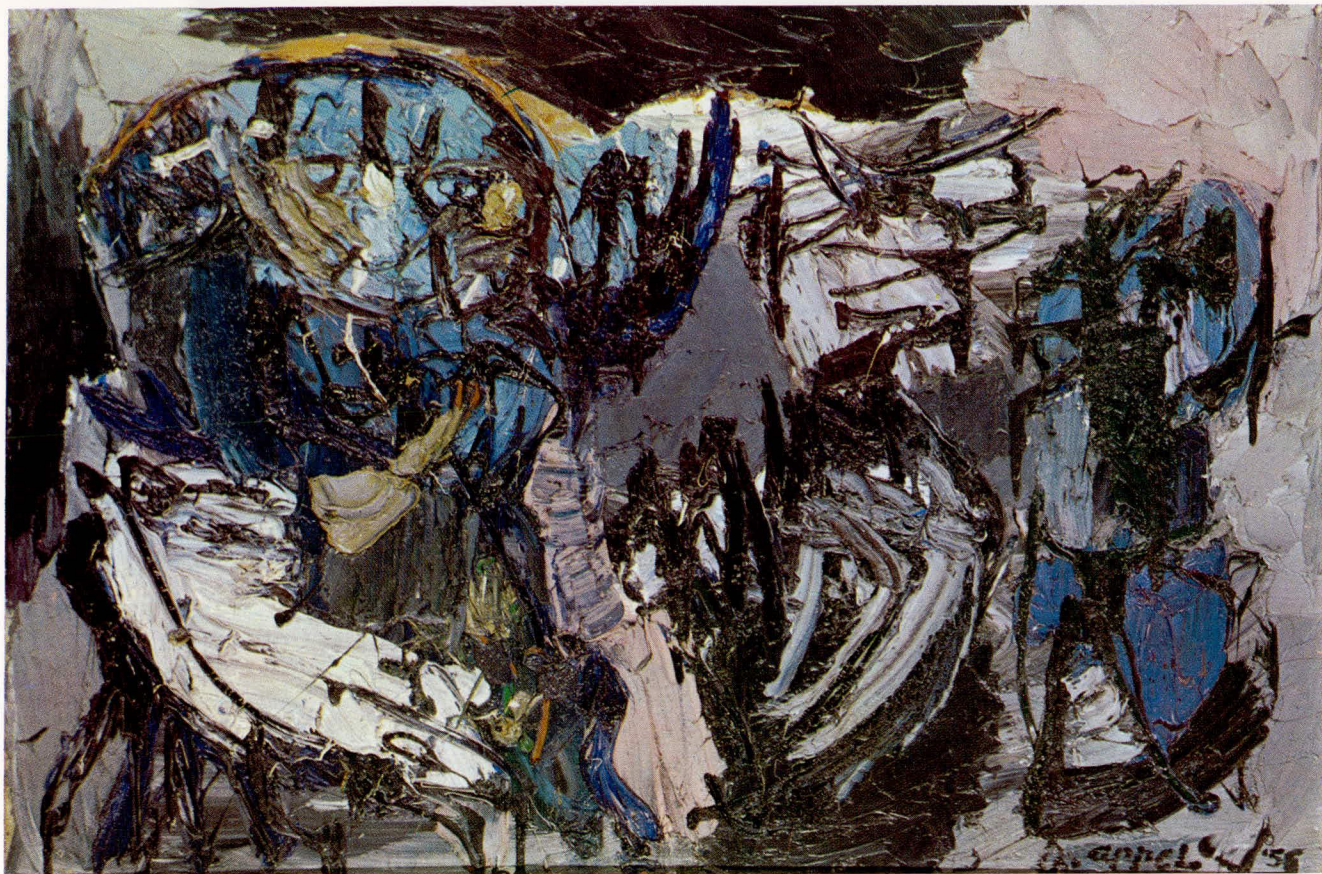
Mensen, vogels, zonnen

1954
 olieverf op doek, 171 x 240
 gesign. en gedat. r.o.: CK. Appel '54

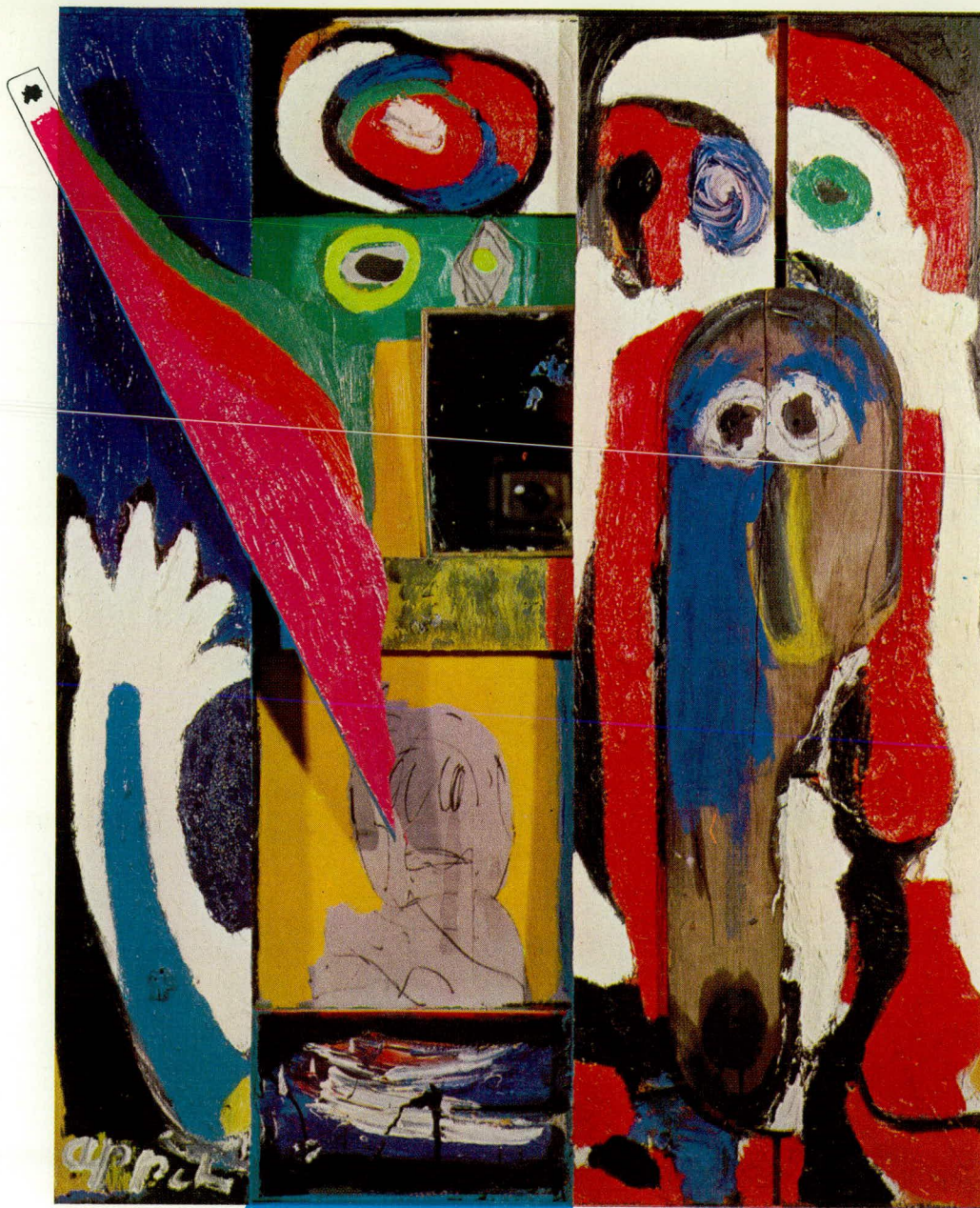
Mens en dier

1954
olieverf op doek, 99 x 130
design. en gedat. l.b.: CK. Appel '54

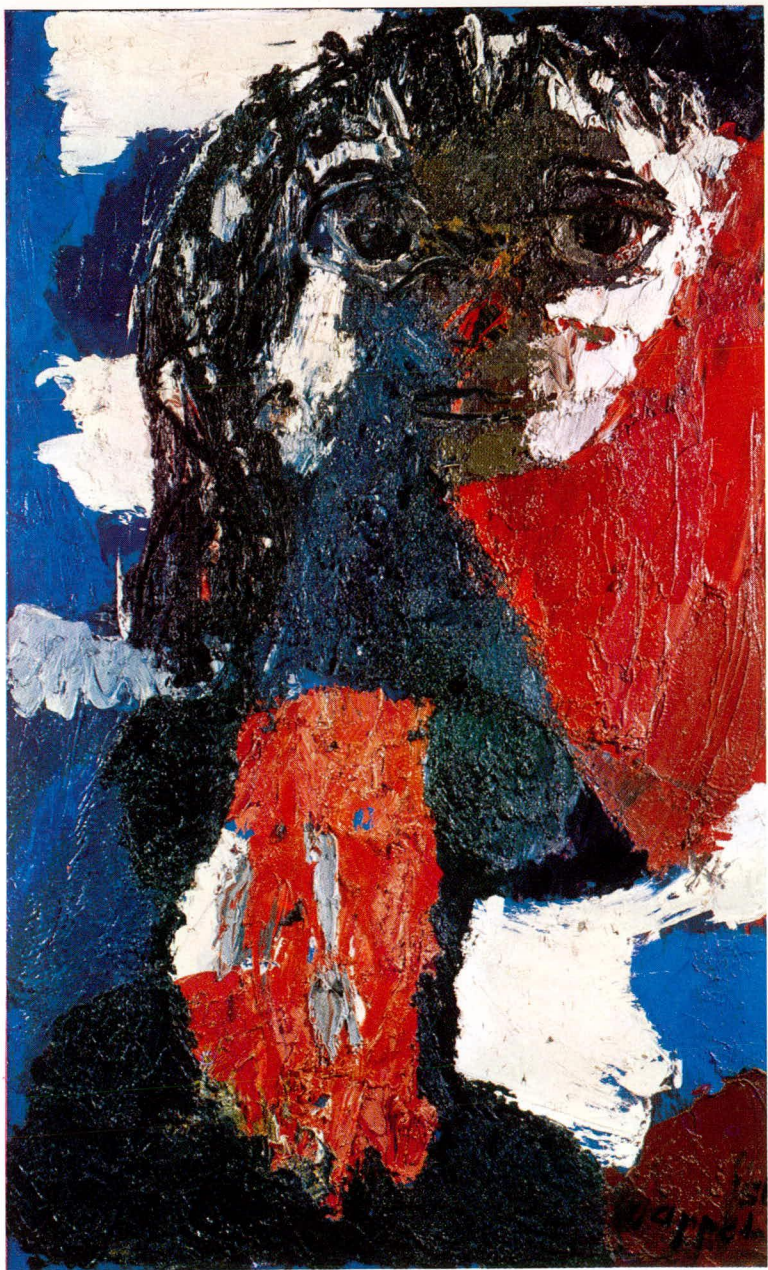
Tragisch landschap

1955
olieverf op doek, 114 x 162
gesign. en gedat. r.o.: CK. Appel '56

Vrouw voor spiegel

1956
 assemblage op hout en zink, 120 x 92
 design. l.o.: Appel

Portret Machteld

1956
olieverf op doek, 146 x 88,6
gesign. en gedat. r.o.: CK. Appel '56

Nu tragique

1956
olieverf op doek, 196 x 130,5
design. en gedat. l.o.: CK. Appel '56

L'enfant de Hiroshima

1958
olieverf op doek, 162 x 130
gesign. en gedat. r.o.: Appel '58

Paysage humain

1958
olieverf op doek, 130 x 195
gesign. en gedat. l.o.: CK. Appel '58

Paysage humain

1958
olieverf op doek, 130 x 195
design. en gedat. l.o.: CK. Appel '58

Monde éclaté

1960
 olieverf op doek, 130 x 162
 gesign. en gedat. l.o.: 1960 appel

Bataille de têtes

1961
olieverf op doek, 130 x 196
design. en gedat. r.o.: Appel 61

Un monde volant

1961
olieverf op doek, 230 x 300
gesign. en gedat. r.o.: Appel 61

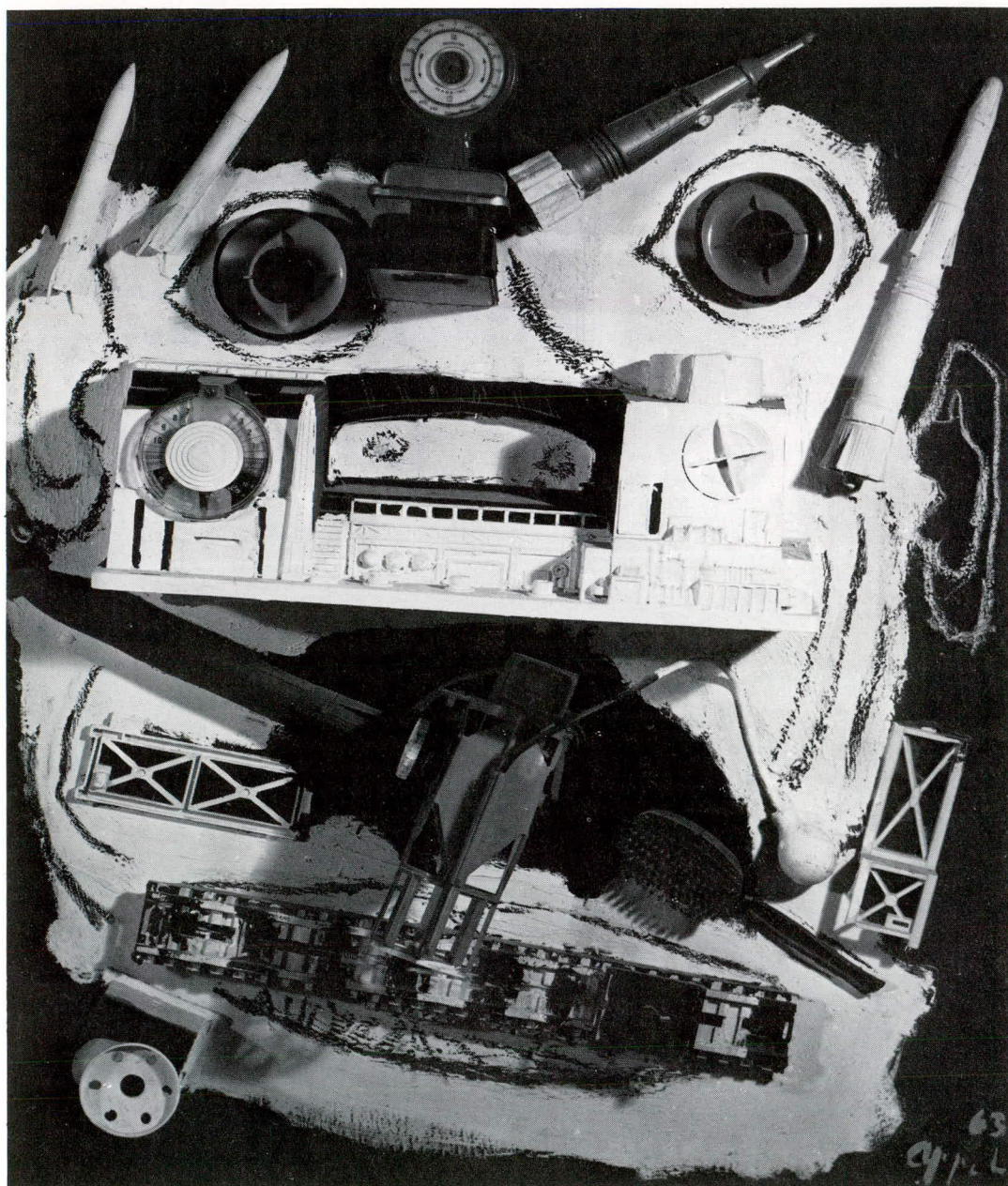
Personnages

1962
olieverf op doek, 162 x 130,5
gesign. en gedat. r.o.: Appel 62

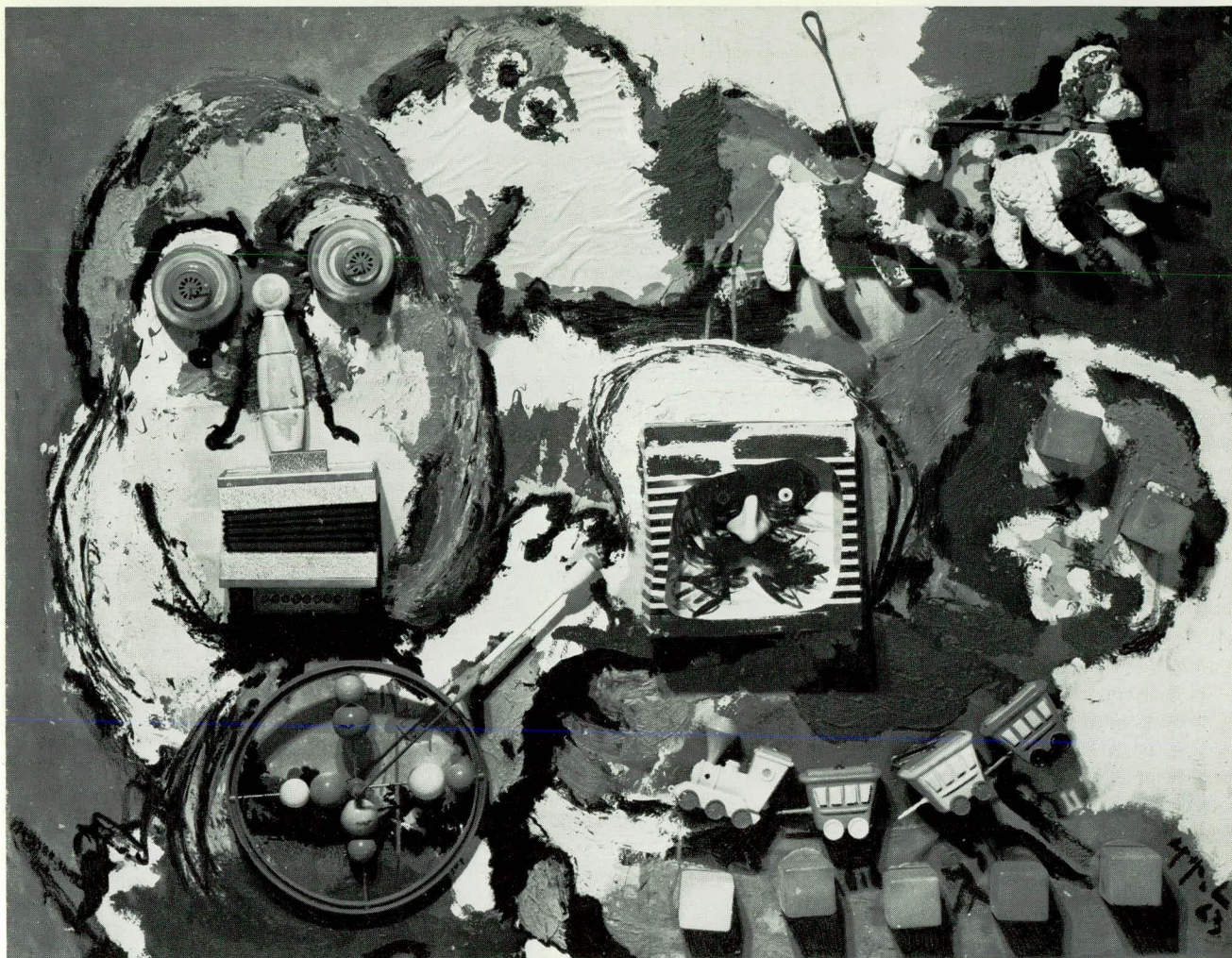
Naakt

1966
olieverf op doek, 162,5 x 130
gesign. en gedat. r.o.: Appel 1966

Tête atomique

1963
 assemblage op doek, 100 x 81
 design. en gedat. r.o.: Appel 63

De groothertogin en de ober

1963
assemblage op doek, 130 x 162
gesign. en gedat. r.o.. appel 63

Marry me again (of: Indian couple)

1963
 assemblage op doek, 146 x 114,3
 gesign. en gedat. l.o.: 63 Appel

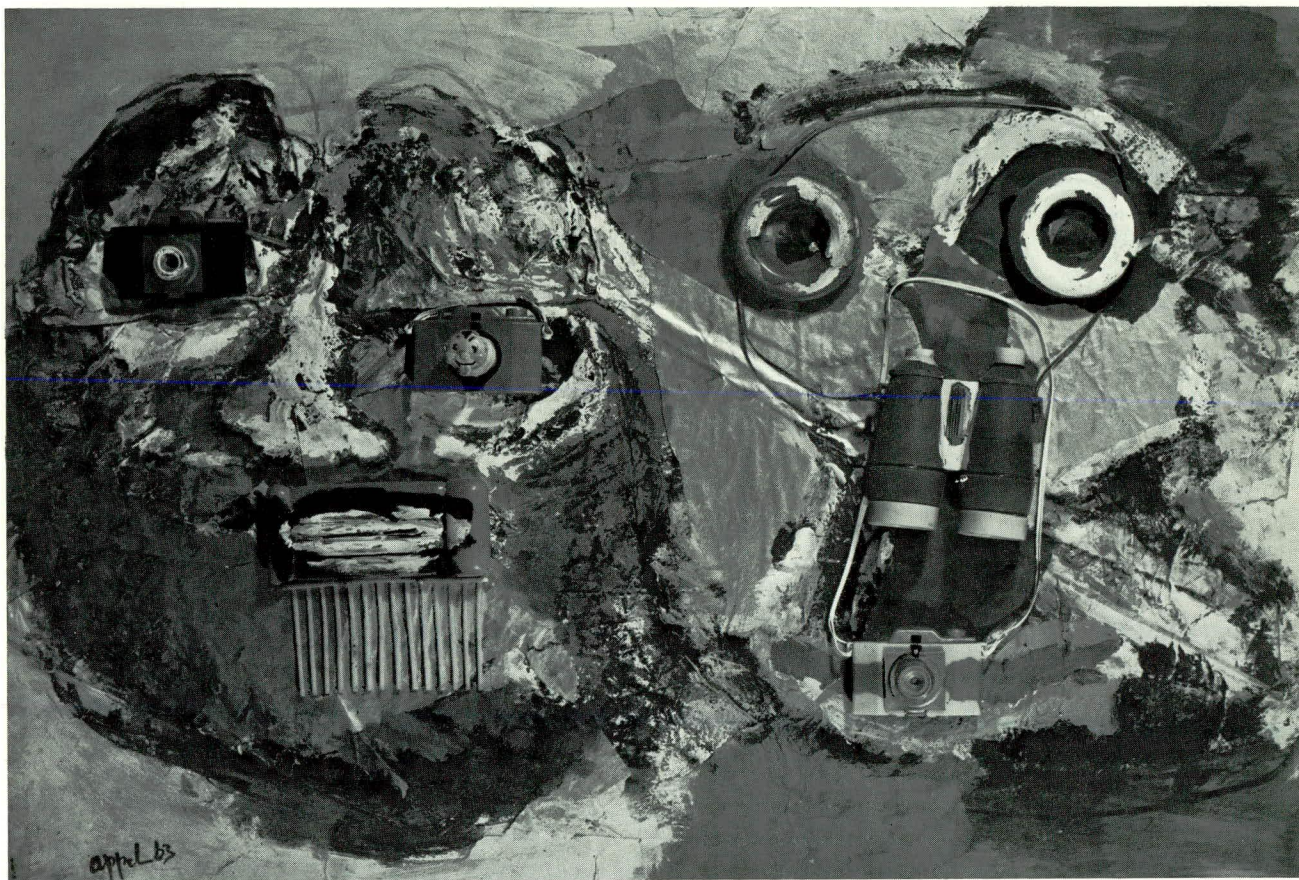
Angry Mona Lisa

1963
assemblage op doek, 194,5 x 130
design. en gedat. r.o.: Appel 63

Maternité

1963
 assemblage op doek, 195 x 130
 design. en gedat. r.o.: Appel 63

De tourist

1963
assemblage op sparetplaat, 71 x 100
gesign. en gedat. l.o.: Appel 63

Not a wrinkle in sight

1963
 assemblage op sparetplaat, 71 x 104
 design. en gedat. r.o.: Appel 63

Paarden en mensen

1963
olieverf op doek, 130 x 194
design. r.o.: CK. Appel

Naakt

1963
olieverf op doek, 162 x 130
gesign. r.o.: Appel

Vrouw met bloemen en vlinders

1964
assemblage op doek, 2 delen, elk: 130,5 x 162,5
gesign. en gedat. l.o.: Appel 64

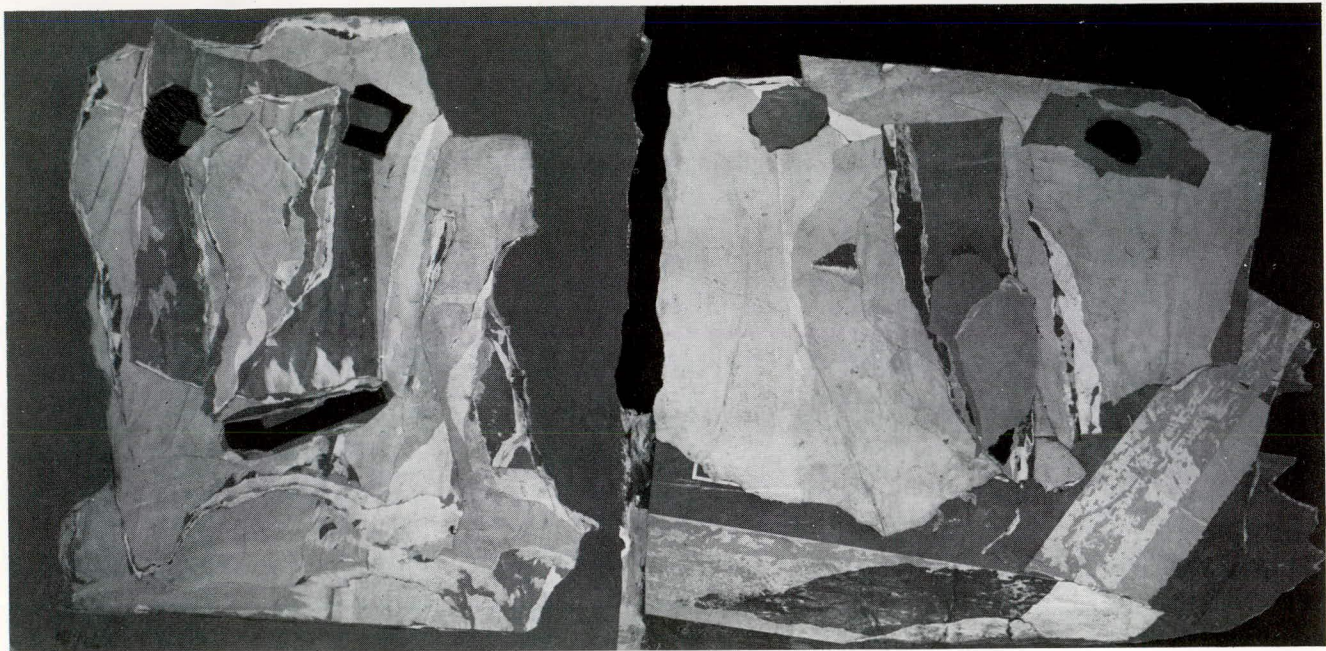
Deux têtes

1964
olieverf op doek, 130 x 195
design. en gedat. l.o.: Appel 64

La noyée

1964
olieverf op doek, 230 x 190
gesign. en gedat. l.o.: Appel 64

Collage van affiches

1964
collage van affiches op board, 100 x 193
gesign. l.o.: Appel

Trompettiste

1965
olieverf op doek, 190 x 230
gesign. en gedat. l.o.: Appel '65

Portret Machteld

1966
olieverf op doek, 162,5 x 130
gesign. en gedat. r.o.: Appel 1966

Portret Judith

1966
olieverf op doek, 162,5 x 130
gesign. en gedat. r.o.: Appel 1966

Bulldanser met oranje koe

1966
olieverf op doek, 300 x 200
gesign. en gedat. r.o.: Appel 1966

Vrouw met appel

1966
olieverf op doek, 230 x 190
design. en gedat. r.o.: Appel 1966

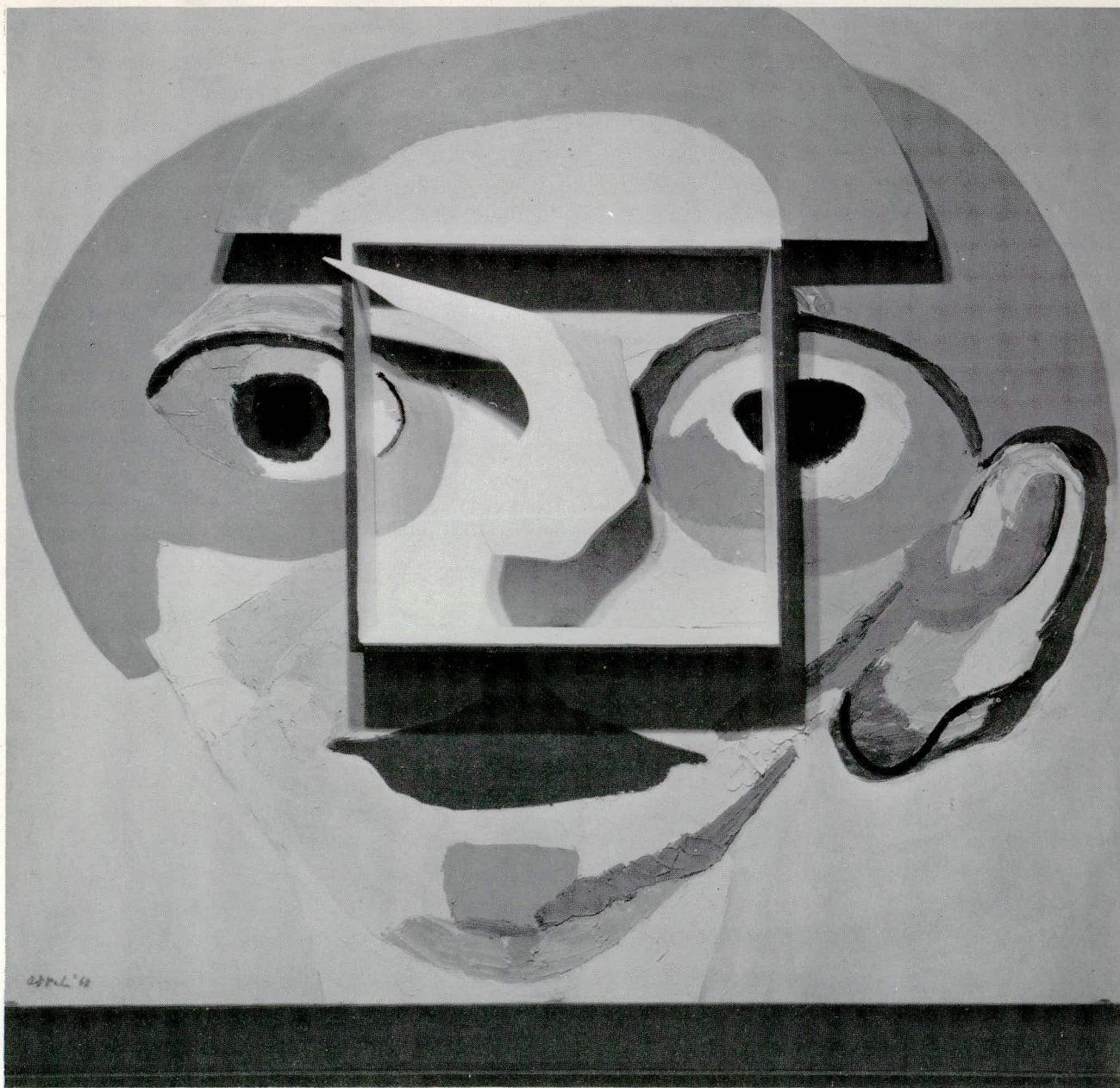
Huilende vrouw

1966
olieverf op doek, 230 x 190
gesign. en gedat. l.o.: Appel 1966

De groten verslinden de kleinen

1966
olieverf op doek, 230 x 190
gesign. en gedat. l.o.: Appel 1966

Portret Machteld

1968
 assemblage op doek, 200 x 200 x 20,5
 design. en gedat. i.o.: Appel '68

Poes met vogeltje

1969
 assemblage op doek, 195,5 x 251 x 20
 design. en gedat. l.o.: Appel 69

APPEL'S OOGAPPELS: BEELD VAN EEN EVOLUTIE

Jos A. L. de Meyere,
konservator afd. schilderijen

aanleiding van een internationale konferentie van het „Centre International de Documentation sur l'Art d'Avant-Garde” waren een aantal jongere kunstenaars in de franse hoofdstad aanwezig, waaronder van nederlandse zijde Constant (Nieuwenhuijs), Corneille en Appel. Zij leerden er de Deen Jorn en de Belg Dotremont kennen en verenigden zich onder de naam COBRA, gevormd door samenvoeging van de eerste letters van de respectievelijke hoofdsteden van het land van herkomst: COpenhague - BRussel - Amsterdam.

De Cobra-beweging stelde zich tot doel gemeenschappelijk te strijden tegen de verouderde esthetische normen en opvattingen, die de groei en ontplooiing van een nieuwe creativiteit in de weg stonden. Hiermee bedoelden ze zowel het akademisme, het burgerlijk naturalisme als de steriele abstrakte esthetiek en het surrealisme. Op een nieuwe manier, spontaan, agressief en naïef, wilden zij uiting geven aan hun levensgevoel, zonder daarbij gebonden te zijn aan allerlei regels. Het belangrijkste was de creatieve activiteit, die zij hoger stelden dan het eindresultaat.

Strikt genomen duurde Cobra drie jaar, nl. van november 1948 tot november 1951. Binnen deze drie jaar werden drie voor hen belangrijke tentoonstellingen georganiseerd, nl. de Herfsttentoonstelling in 1948 in Kopenhagen, de Internationale Tentoonstelling van Experimentele Kunsten in het Stedelijk Museum te Amsterdam in 1949 en tenslotte de Cobra-tentoonstelling in Luik in 1951. Deze laatste tentoonstelling betekende in feite het eindpunt van de Cobra-groep.

Na 1951 zullen de Cobra-kunstenaars, die nu elk afzonderlijk hun weg gaan, een persoonlijke stijl ontwikkelen, die voor 1951 niet te onderkennen was, maar waarvan de basis juist in die tijd gezocht en gesitueerd moet worden. Deze persoonlijkheid kon in de Cobra-periode, met zijn sterk uitgesproken zin voor gemeenschapsgedachte, niet volledig tot ontplooiing komen.

Uit de vroege periode van Appel, de pre-Cobra-tijd, nl. uit 1946 is het werk „Maanmannetjes” (kat. nr. 1). Het is een fijngevoelig, subtiel werkstuk, dat weinig laat vermoeden van de impulsief-expressionistische stijl en de felle kleuren die Appel in zijn latere werken zal ontwikkelen. De onbepaalde hoekige figuurtjes (maanmannetjes), deels met wat wit (licht), zwart (donker) of rood (vuur) omlijnd, worden

Op 8 november 1948 werd in het Parijse café „Notre Dame” de Cobra-beweging opgericht. Naar

geplaatst tegen een suggestief blauwe achtergrond (lucht).

Een gelijksoortig geometrisch patroon als bij het voorgaande treft ons in „Vis, vrouw en haan” (kat. nr. 4), dat een jaar later ontstond. Het groot verschil ligt ongetwijfeld in het gebruik van felle kleuren, waarbij vooral het rood domineert. De snavel van de haan vindt zijn tegenpool in de sterk-voortspringende borsten van de vrouw, terwijl de kam van de haan een soort pendant vindt in de vis bovenaan het hoofd van de vrouw. Staan we hier voor een „Vis, vrouw en haan”, voor een „Visvrouw (= verkoopster) en haan” of voor een „Visvrouw (= vrouwelijke vis) en haan”? Aan de toeschouwer wordt het overgelaten een keus te maken.

Uit hetzelfde jaar, nl. 1947, dateren „Drift op zolder” (kat. nr. 2) en „Kleine drift op zolder” (kat. nr. 3). Het zijn houten planken of een deurtje met kurk, ijzerdraad, spijkers en andere afvalsprodukten, en met heel weinig verf bewerkt. Het zijn getuigen van de na-oorlogse jaren waarbij Appel zich enerzijds geplaatst voelde tegenover de harde realiteit van het leven en anderzijds zich expressief-kreatief wilde uiten, met als ideaal vanuit een nieuwe visie te beginnen.

Met een schilderij als „Nachtdieren” (kat. nr. 5) of „Kind op ezeltje” (kat. nr. 6), beide uit 1949, tekent zich bij de kunstenaar een duidelijke overgangsfase af. Het hoekige, geometrische en daardoor statische patroon met zijn opeenstapeling van vlakken — reminiscenties aan het kubisme — wordt achterwege gelaten. De zware omtreklijnen, in hoofdzaak zwart, blijven gehandhaafd maar worden soepele contourlijnen en zullen steeds meer een sterkere zeggingskracht helpen verlenen aan het (kleur)vlak (kat. nr. 9). Als ondergrond wordt aan het wit een grotere rol toegewezen; de witte fond laat, volgens Appel, de spontane werkwijze en de direkte uiting duidelijker zien (kat. nr. 11).

Behalve de plastische kwaliteiten is het in hoofdzaak de kleur die aan het werk van Appel een diepere dimensie geven. De thematiek van Appel is in deze Cobra-jaren vooral gekoncentreerd op het dier, waarbij de kunstenaar een herwaardering van de symbolische en mythologische inhoud weergeeft. Een uitzondering hierop vormen schilderijen als „Hiep hiep hoera” uit 1949 (kat. nr. 7) of „Maternité” uit 1951 (kat. nr. 13). Dit laatste werk valt op door de merkwaardige kompositie: horizontaal ligt het kind op de moederschoot, terwijl de vorm van het kind in

grote trekken in het brede moederhoofd terug te vinden is.

Met „Zwarte Maagd”, een schilderij uit 1952 (kat. nr. 15) ligt de Cobra-periode achter de rug en is een duidelijke evolutie merkbaar naar de persoonlijke stijl die Appel in de vijftiger jaren zal ontwikkelen. In dit werk affirmeert zich reeds de ongeremde beeldingsdrift, de grote geladenheid en expressiviteit. Het onderwerp van dit werk — hij woonde sinds 1950 in Parijs — zoekt hij in de legende van de Zwarte Maagd Sara, die zowel bij katholieken als bij zigeuners sinds de 15e eeuw bekend is. Voor de katholieken was Sara de dienstmaagd van de drie Maria's, nl. Maria-Salome, Maria-Jacoba en Maria-Magdalena. Samen met deze drie was Sara uit Palestina verjaagd en zette na een lange zwerftocht voet aan wal in het bekende Saintes-Maries-de-la-Mer in de Provence. Volgens de zigeuners echter was Sara niet uit Palestina meegekomen, maar had ze de drie Maria's in Saintes-Maries-de-la-Mer opgevangen. Ze zou gewoon een zigeunerin geweest zijn, afkomstig uit de Rhône-vallei en zou in een visioen kennis genomen hebben van het feit dat de Heilige Vrouwen daar voet aan wal zouden zetten. Bij de aankomst van de drie Maria's brak een zware storm uit. Sara trok haar kleren uit, wierp ze op het water en kon met haar kleren als vlot de angstige vrouwen redden.

Sterk verwant aan het voorgaande, zowel wat kleur als kompositie en expressiviteit betreft, is „Straatzangeres”, in hetzelfde jaar geschilderd (kat. nr. 16).

Met „Kind met speelgoed”, eveneens uit 1952 (kat. nr. 17), treden we een nieuwe fase in het oeuvre van Appel binnen. Het is vooral merkbaar in de expressief brutale wijze van schilderen. Het is het begin van het „ik rotzooi maar wat an”, waarbij de „mooie” kunst genegeerd wordt, de aktie zelf van de kunstenaar als primair geldt en de materie een eigen, zelfstandige betekenis krijgt. Met kwast en plamuurmes of gewoon door de tubes uit te spuiten of de verf met de volle hand op te gooien, konstrueert hij zijn schilderijen, die reliëfachtig gaan aandoen (kat. nr. 18). De afmetingen worden ook steeds groter. Dit leidt tot zijn beroemde uitspraak (t.o.v. Jan Vrijman, Vrij Nederland, 29-1-1955): „Ik rotzooi maar wat an. Ik leg het er tegenwoordig flink dik op, ik smijt de verf er met kwasten en plamuurmessen en blote handen tegenaan, ik gooi d'r soms hele potten tegelijk op”. Het is, volgens Appel, niet meer het schilderij dat

van de werkelijkheid gemaakt wordt, het is het schilderen zélf dat tot werkelijkheid wordt. Ook de thematiek is veranderd en verplaatst naar de „mens”, zoals duidelijk te illustreren is aan de hand van „De violist”, 1953 (kat. nr. 19) of het gelijktijdig ontstane „Overstroming” (kat. nr. 20).

Het eerste houdt beslist verband met de interesse van de kunstenaar voor de jazz. De belangstelling voor de jazz, die in het begin der vijftiger jaren furore maakte, is, achteraf bekeken, begrijpelijk en verklaarbaar. De breuk die de jazz veroorzaakte in de muziektraditie en het streven van deze kunstenaars sluit nauw aan bij de opvattingen van Appel en zijn tijdgenoten.

Het schilderij „Overstroming” gaat terug op de overstromingsramp die een deel van Nederland, vooral Zeeland, in februari 1953 teisterde. Ook later, in 1958, zal Appel met „L'enfant de Hiroshima” (kat. nr. 31) een onderwerp nemen dat ook nu nog aktueel genoemd kan worden.

Het jaar 1953 noemt Appel zijn „tragische periode”; een titel als „Tête tragique” (kat. nr. 18) liegt er niet om.

„Crying crab”, een schilderij uit 1954 (kat. nr. 22) verduidelijkt wat Appel in 1953 aan Hugo Claus verklaarde, nl. „zich niet meer gebonden te voelen aan naturalistische kleuren, anatomische vormen, moraal of esthetiek”.

Na een periode waarbij Appel in zijn onderwerpen een grote belangstelling toont voor het dier (kat. nr. 14) of, later, voor de mens (kat. nr. 18) of de combinatie van mens en dier (kat. nr. 26), treden nieuwe thema's op de voorgrond, vnl. landschappen en portretten.

Tot de eerste groep behoren werken als „Paysage humain” uit 1958 en 1959 (kat. nr. 32 en 33), „Monde éclaté” uit 1960 (kat. nr. 34) en „Un monde volant” (kat. nr. 36). Een meesterlijk stuk is het „Tragisch landschap” uit 1955 (kat. nr. 27). De tragiek wordt door Appel gesuggereerd in de wijze van schilderen, de expressieve kracht van de dynamiek in de opbouw en door de merkwaardige keuze van de kleuren.

Tot de reeks portretten behoort het „Portret Machteld” uit 1956 (kat. nr. 29).

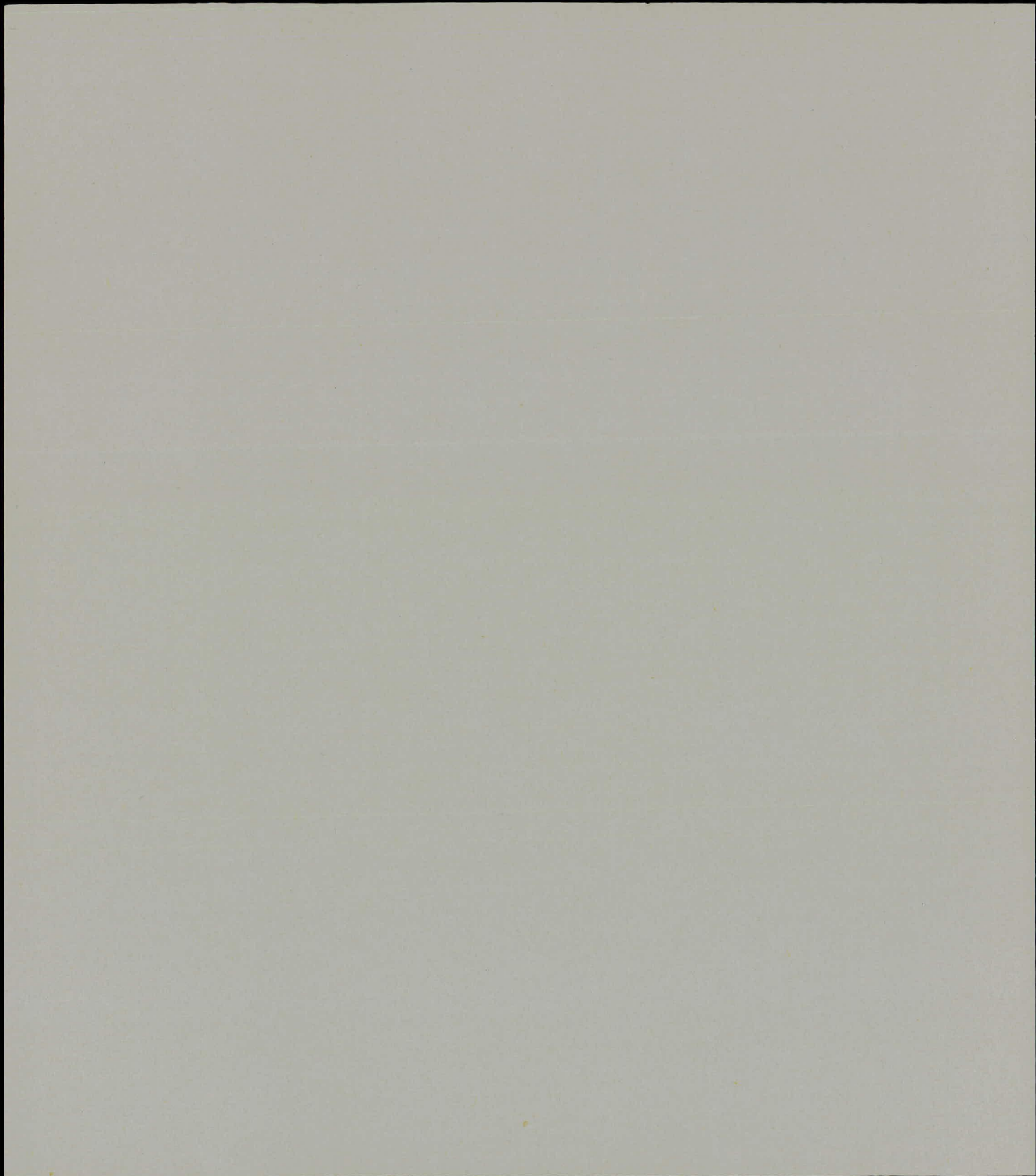
Tien jaar later, in 1966, schildert hij opnieuw portretten, zoals „Judith” (kat. nr. 54) of „Machteld”. Van het portret in de klassieke opvatting is hier geen sprake: voor de toeschouwer zijn het voorstellingen van „mensen”, veeleer dan herkenbare,

welbepaalde „modellen”. Voor de kunstenaar zelf zijn ze beslist emotioneel geladen. Zo is Machteld het portret van zijn tweede vrouw, Machteld van der Groen, die hij in 1955 leerde kennen. De beide portretten van „Machteld” zijn sterk tegengesteld aan elkaar. Dat uit 1956 is op ruwe wijze geschilderd in primaire kleuren, waarbij het vooral de ogen zijn die op de toeschouwer een sterke indruk nalaten. De ogen zijn niet alleen in déze werken opvallend geaccentueerd; ook bij de dieren zijn ze ongemeen indringend en bezitten een onbeschrijflijke directheid. Dit is ook het geval in het portret van Machteld uit 1966, waar Appel rondom de geelomrande blauwe ogen een bonte kleurenorgie tovert. Appel toont zich hier als een hartstochtelijke kleurenmaniak.

In 1963 kent Appel een korte periode waarin hij aansluiting zoekt bij de pop-art. In de assemblage „Maternité” (kat. nr. 43) bestaat de ondergrond uit een vrouwenfiguur, op doek geschilderd; hoofd, hals, borsten, navel en dijen en gedeeltelijk ook de armen zijn met tientallen poppetjes bezaaid. Verwant hieraan is het schilderij „De toerist” (kat. nr. 44), waar de aanzet van de koppen vervuld wordt door kinder-fototoestelletjes, -verrekijkers enz. Appel wil ons een beetje spottend de doorsnee-toerist suggereren die tijdens zijn reizen zichzelf zo graag uitgerust ziet met dergelijke attributen.

Met zijn „Vrouw voor spiegel” (kat. nr. 28) had Appel reeds in 1956 gepoogd een doorbraak te krijgen van twee- naar drie-dimensionale werken. In feite probeert hij hiermee een ruimtelijke uitbreiding van vroegere motieven te brengen. Definitief zal hij deze richting inslaan ca. 1968-69. „Portret Machteld” uit 1968 (kat. nr. 59) — het derde portret van zijn vrouw — of „Poes met vogeltje” uit 1969 (kat. nr. 60), zijn hiervan voorbeelden. Het is de zoveelste uiting van een originele en overtuigende visie van een talentvol kunstenaar.

De balans opmaken van de evolutie van Appels werk is ongemeen boeiend en verloopt volgens een goed af te lezen lijn. Karel Appel, misschien wel Nederlands meest omstreden kunstenaar, zet zijn „opstand” voort. Rond zijn figuur heeft zich een hele mythe ontwikkeld — grotendeels mede door zijn „anrotzooien” — waardoor Appel door velen verguisd en door anderen vergoddelijk werd. Het vakmanschap, de ernst en het doorzettingsvermogen van deze strijder en vernieuwer staan borg voor zijn naam, terwijl zijn werk niet meer uit de ontwikkeling van de schilderkunst weg te denken is.

BIOGRAFIE

- 1921** geboren te Amsterdam op 25 april 1921
- 1940-1943** opleiding aan de Rijksakademie van Beeldende Kunsten te Amsterdam
- 1946** eerste eenmanstentoonstelling in „Beerenhuis”, Groningen; neemt deel aan de tentoonstelling „Jonge schilders” in het Stedelijk Museum te Amsterdam; samen met Corneille eerste reis naar het buitenland, nl. naar België, waar hij de schilders Louis van Lint en Marc Mendelson leert kennen, evenals de groep „Jeune Peinture Belge”
- 1948** samen met Constant en Corneille oprichter van de Nederlandse experimentele groep „Reflex” (Amsterdam) en van de internationale groep „Cobra” (Parijs); ontdekt in deze jaren het werk van kunstenaars als Matisse, Picasso en Dubuffet
- 1949** vervaardigt voor de koffiekamer van het stadhuis te Amsterdam zijn felbesproken en -omstreden muurschildering „Vragende kinderen”
- 1950** vestigt zich te Parijs, waar hij met Corneille en Constant een fabriekspand aan de rue Santeuil betreft
- 1951** maakt via Hugo Claus kennis met de kunstkritikus en -promotor Michel Tapié; begin internationale doorbraak
- 1953** eerste eenmanstentoonstelling in het buitenland, nl. in het Paleis voor Schone Kunsten, Brussel
- 1953-1954** Sao-Paolo, Biënnale: eervolle vermelding voor schilderkunst
- 1954** Venetië, 27e Biënnale: Unesco-prijs (voor het schilderij „Het wilde paard”); eerste eenmanstentoonstelling te Parijs, studio Facchetti (georganiseerd door M. Tapié) en eerste eenmanstentoonstelling in Amerika, in de Martha Jackson Gallery te New York, waar hij verder regelmatig zal tentoonstellen
- 1956** wandbeschildering voor het restaurant van het Stedelijk Museum te Amsterdam
- 1957** eerste reis naar Amerika en Mexiko; Lissone (It.), 10e Premio-Lissone: prijs voor niet-figuratieve schilderkunst; Ljubljana (Joegoslavië), Biënnale: internationale prijs voor grafische kunst
- 1959** Sao-Paolo, 5e Biënnale: prijs voor schilderkunst
- 1960** Solomon R. Guggenheimprijs, Nationale groepspreis voor Nederland; Internationale Solomon R. Guggenheimprijs (voor het schilderij „Vrouw met struisvogel”)
- Werkzaam te Amsterdam, Parijs en New York; woont en werkt thans in hoofdzaak te Molesnes-Yonne (Fr.).
- Zijn werk bestaat, behalve schilderijen, ook uit fresco's, glasramen, keramiek, sculptuur, reliëfs, tekeningen, gouaches en litho's. Een belangrijk deel van zijn oeuvre bevindt zich in meer dan 50 musea, verspreid over de gehele wereld, evenals in vele belangrijke partikuliere kollekties.

BEKNOPTE BIBLIOGRAFIE

- 1946 H. Klinkenberg, Karel Appel, in *Palaestra*, maandblad voor jonge kunstenaars, Napels
- 1948 *Reflex I*, Amsterdam
- 1949 *Reflex II*, Amsterdam
- J. J. Voskuil, Een omstreden wandschildering, in *Kroniek van Kunst en Cultuur*, Amsterdam
- 1950 C. Dotremont, Appel, in *Bibliothèque de Cobra*, Kopenhagen
- 1951 X., 6 Junge Maler und Poeten, in *Meta*, Frankfurt a.M.
M. Ragon, Expression et non-figuration — problèmes et tendances de l'art d'aujourd'hui, Parijs
- 1952 H. L. C. Jaffé, Karel Appel, in *The Studio*, Londen
M. Tapié, *Un Art autre*, Parijs
- 1953 P. Bowles, Karel Appel, in *Holiday*, New York
Dr. Bröck-Pernedy, Karel Appel, in *Beaux Arts*, Brussel
C. Dotremont, Karel Appel, in *Beaux Arts*, Brussel
J. Fitzsimmons, Karel Appel, in *Art Digest*, New York
M. Tapié, *L'Aventure totale d'Appel en H. Claus*, *De Wereld van Karel Appel*, in *Katalogus Karel Appel*, Paleis voor Schone Kunsten, Brussel
- 1954 J. Alvard, *Vous êtes libres*, in *Cimaise*, Parijs
D. Ashton, Karel Appel, in *United States Lines*, Parijs
Kenneth B. Sawyer, Karel Appel, in *New York Herald Tribune*, New York
J. Staly, Karel Appel, in *Das Werk*, Winthertur
M. Tapié, Karel Appel, in *Cimaise*, Parijs
- 1955 M. Tapié, Karel Appel, in *Katalogus Karel Appel*, *Galerie Rive Droite*, Parijs — *Stedelijk Museum*, Amsterdam
- 1956 R. M. Coates, *Art Galleries: Exhibition at Jackson Gallery*, in *The New Yorker*, New York
M. Ragon, *L'Aventure de l'Art Abstrait*, Parijs
- 1957 C. Doelman, Karel Appel: *L'Aventure de la sensation extasiée*, in *Quadrum*, Brussel
W. George, Karel Appel, *Le Hollandais volant*, in *Prisme des Arts*, Parijs
M. Moreni, Appel, in *Katalogus Appel*, *Galerie Stadler*, Parijs
P. Rouve, *Of Appel and Traditions*, in *Art News and Review*, New York - Londen
- 1958 L. Alloway, *London Exhibitions*, in *Art International*, Zürich
F. Bayl, *Vier Maler und ein Bildhauer*, in *Art International*, Zürich
S. Burrey, Karel Appel: *Dutch Muralist*, in *Architectural Record*, New York
C. Doelman, *Seekers after a New Creativity - Three Dutch Painters (Appel, Corneille, Nanninga)*, in *Delta*, Amsterdam
J. C. Lambert, *La Jeune Ecole de Paris*, Parijs
S. Vinkenoog, Karel Appel uit de doeken, in *Haagse Post*, Den Haag
- 1959 H. Neuburg, Karel Appel, in *Katalogus Karel Appel*, *Galerie Charles Lienhard*, Zürich
X., *Big Appel*, in *Time*, Chicago
- 1960 H. L. C. Jaffé, *Rencontre au Printemps de Karel Appel*, *Les Arts plastiques au nouveau siège de l'UNESCO*, in *Quadrum*, Brussel
Museumjournaal, speciaal nummer o.l.v. Karel Appel, Amsterdam
F. Porter, *Guggenheim International Award Exhibition*, in *The Nation*, New York
Kenneth B. Sawyer, Appel, in *Katalogus Appel*, *Martha Jackson Gallery*, New York
- 1961 G. Boudaille, Appel, in *Cimaise*, Parijs
Lucebert en B. Schierbeek, Karel Appel, in *Katalogus Karel Appel*, *Van Abbe Museum*, Eindhoven - *Gemeentemuseum*, Den Haag
S. Lupasco, Appel, *Peintre de la vie*, in *XXe Siècle*, Parijs
W. Sandberg, Karel Appel, in *Katalogus Karel Appel*, *Esther Tobles Gallery*, Los Angeles
- 1963 H. Claus, Karel Appel, *Painter*, Amsterdam - New York
F. M. Lorda Alaiz, *Vier Nederlandse schilders van deze tijd*, in *De Gids*, Amsterdam
M. L. Straniero, *Sculptures de Karel Appel*, Turijn
S. Vinkenoog, *Het verhaal van Karel Appel - Een proeve van waarneming*, Utrecht
J. Vrijman, *De menselijkheid van Karel Appel*, Amsterdam
- 1964 H. Claus, Karel Appel, *schilder*, Amsterdam

Produktie: A. W. Bruna & Zoon, Utrecht
Grafische verzorging en omslag: Karst L. Zwart GVN
Foto's: Ton Hulskamp, Utrecht
Portretten: Nico Koster, Amsterdam
Litho's: Rommerts' en van Santen, Utrecht
Boekdruk: Tulp, Zwolle
Offsetdruk: de Lange/van Leer N.V., Deventer
Bindwerk: Kusters, Duivendrecht
Gezet uit de Helvetica

